

Kpl 17,

Luokkayhteiskunnan synty

S.126-129

Sääty-yhteiskunnan hajoaminen ja luokkayhteiskunnan synty

- Sääty-yhteiskunta oli perustunut syntyperään ja maanomistukseen.
- Teollistumisen myötä varallisuus alkoi määrittää asemaa yhteiskunnassa. Säätyjen tilalle tuli käytännössä jako omistavaan ja työtätekevään luokkaan.
- Porvaristolle ja keskiluokalle tuli tarve erottautua työväenluokasta.
- Työväestöä olivat maaseudun köyhät vuokraviljelijät ja tilattomat sekä kaupungin työväestö ja palvelusväki.
- Koulutus mahdollisti kuitenkin yhteiskunnallisen nousun.

Iso-Britannian työaikalait

1833 The Textile Factory Act

- alle 9-vuotiaiden työ tekstiilitehtaissa kiellettiin
- 9–13-vuotiaat saivat työskennellä enintään 8 tuntia
- 14–18-vuotiaat saivat työskennellä enintään 12 tuntia

1842 The Mines Act

- naiset ja alle 10-vuotiaat eivät saaneet työskennellä maan alla

1847 The Ten Hours Act

- naiset ja alle 18-vuotiaat: työaika enintään 10 tuntia

1850 The Act of 1850

- miesten työviikon pituudeksi säädettiin 60 tuntia

1860 The Goal Mines Regulating Act

- alle 12-vuotiaat eivät saaneet työskennellä hiilikaivoksissa

TYÖLÄISTEN OLOT

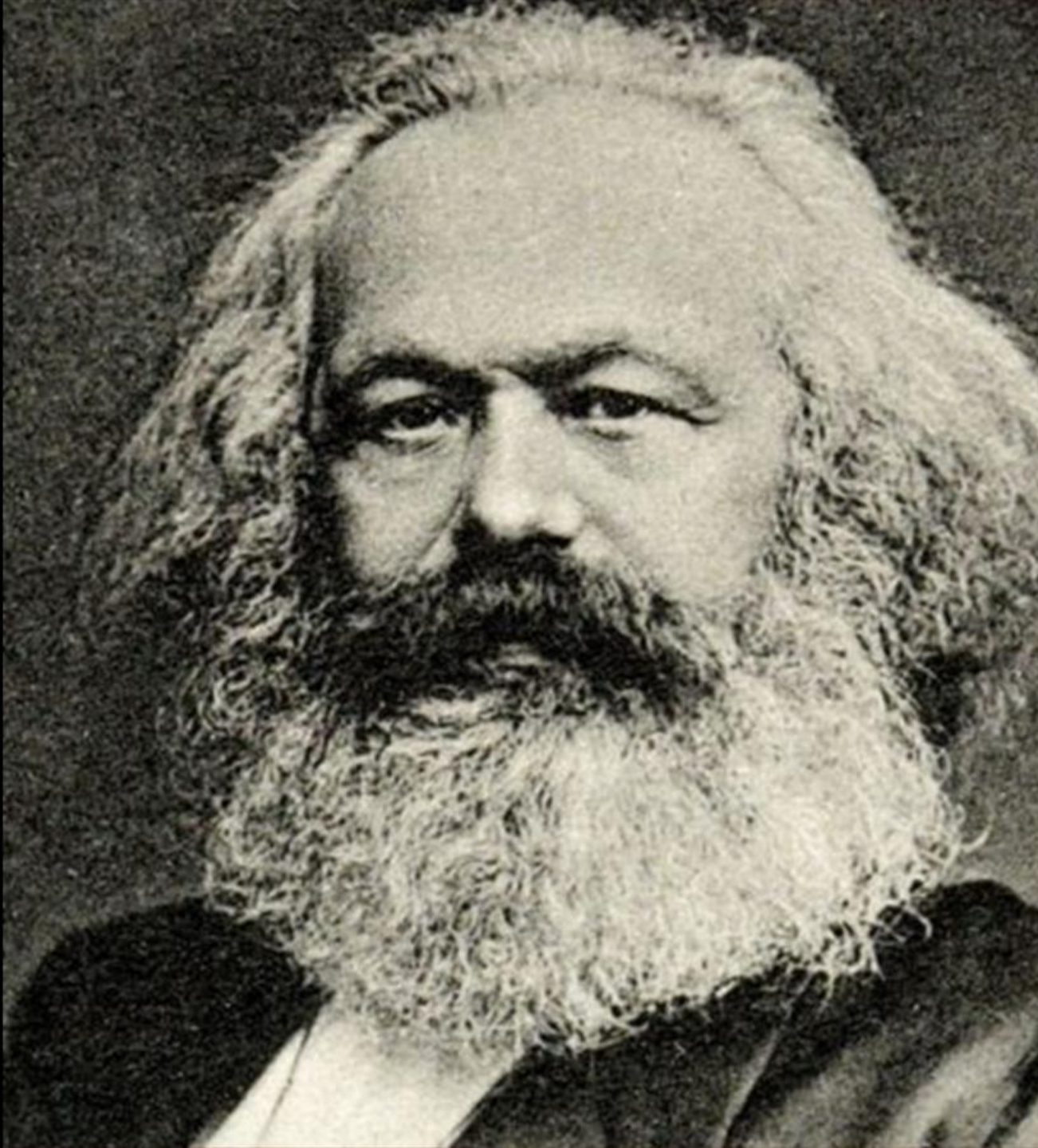
- Ylipitkät työpäivät
- Pakkotahtinen, raskas työ
- Huono työturvallisuus
- Ei sairauslomia
- Työnantajalla kaikki valta

TYÖLÄISTEN YHDISTYMINEN

- Järjestäytyminen alkoi Englannista
- Ensin ammattiyhdistyksiä, jotka vaativat:
 - parempi palkka
 - lyhyempi työaika
 - painostuskeinona lakko
- Työväenpuolueita 1800-luvun lopulla
→ poliittinen toiminta työläisten aseman parantamiseksi
 - Kommunistiset puolueet (vallankumous)
 - Sosiaalidemokraattiset puolueet (rauhanomaiset keinot, lainsäädäntö)

Solidarity, June 30, 1917. The Hand That Will Rule the World—One Big Union.

KARL MARX

5.5.1818–14.3.1883

- Saksalainen filosofi
- Kommunistinen manifesti 1848
Friedrich Engelsin kanssa
 - Rikkaat tehtaanomistajat riistivät työläisiä
 - Työläisten liityttävä yhteen siron lopettamiseksi
 - Tavoitteena tasa-arvo ja vaurauden jakaminen kaikille tasaisesti
 - Tavoitteeseen pääsemiseksi työläisten eli proletariaatin vallankumous
 - Tehtaat työläisten haltuun
 - Yhteisomistus ja luokaton yhteiskunta

1900-luvun
alussa
toteutuneita
uudistuksia

- Alle 12-v lasten työnteon kieltäminen kokonaan
- Kaikkien päivittäinen työaika max 8h

Tehtäviä

Lue kpl 17, Luokkayhteiskunnan synty

Tee tehtävät 2,3,4, s.129